

AZ ANK TEHETSÉGPONT TEHETSÉG- SEGÍTŐ PROGRAMJA

AZ ANK TEHETSÉGPONT TEHETSÉGSEGÍTŐ PROGRAMJA

1. Helyzetelemzés

Az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ (hivatalos rövidítése: ANK) sajátosan szerveződött többcélú intézmény. Szakmailag önálló intézményegységei és tagintézményei lefedik a közoktatás valamennyi intézményesített formáját.

Az intézmény intézményegységei:

Jelenleg hat hektár területen, évente 4500-5000 gyermeket lát el a tizenhárom intézményegység, az 539 álláshelyen közel 600 ember dolgozik.

Ez a sajátos szervezet a magyar közoktatás fejlesztését is segítette azzal, hogy 10 éven keresztül (1979-89) országos akciókutatás keretében ma is működtethető modelleket hozott létre a vertikálisan egymásra épülő nevelési - oktatási struktúra és a horizontálisan mellérendelt közművelődési, szociális, sport és szolgáltató egységek kapcsolódásával. Könyvtárunkban kutatható, annotált formában rendszerezett a teljes dokumentáció.

A kutatás közben alakult ki a mai szervezeti struktúra: az elveket, célokat, közös feladatokat meghatározó és forrás elosztó központ és a közös elvek alapján dolgozó szakmailag önálló intézményegységek.

Működésünk hasonlítható egy kisváros oktatási, közművelődési rendszeréhez amennyiben a folyamatok két, egymástól nem elválasztható szinten értelmezettek, ahol a központ mintegy fenntartói feladatokat is ellát a források elosztásban és a felhasználás ellenőrzésében.

2. Az ANK Tehetségpont fő tevékenységi területei

Az ANK 2008 óta Tehetségpontként is működik. A Tehetségpont szervezeti felépítése, ANK-ban betöltött helye.

Az ANK tehetség segítő munkájának koordinálása mellett a Tehetségpont ellátja még:

- hatáskörébe tarozó működő tehetségműhelyek munkájának koordinációját (lásd 2.1.)
- a Pécs-Baranyai Tehetségsegítő Tanács titkársági feladatait (lásd 2.2.)
- a régióban és a határon túli magyarlakta területeken működő tehetségpontokkal való hálózatos együttműködés, koordinálás (lásd 2.3.)
- kezdeményezően részt vesz a **szakképzésben tehetséges tanulók** azonosításában, és segíti a tehetséggondozást.

Az ANK Tehetségpont jelenleg az alábbi tehetségfejlesztő területek végez tehetségazonosítással, tehetséggondozással, tehetség tanácsadással, és tehetség - kutatással járó feladatokat

- Logikai-matematikai
- Természeti
- Testi - kinezetikus
- Térbeli vizuális

2.1. A Tehetségműhelyek koordinációja:

Tehetségműhely megnevezése	Tevékenységi köre	Vezetője	Hatóköre
Természettudomány a mindennapokban	Természettudományos (fizika, kémia, biológia, földrajz, csillagászat) tehetségműhelyek	Dr. Berkes József	pécsi és baranyai (7-8-9. oszt.)
ÉlményMűhely – Az élményközpontú matematika-oktatásért	Speciális tehetségműhely (a művészetek és a matematika), Kreatív Iskolnap rendezvénysorozat házigazdája	Szabó Ildikó	intézményi, pécsi, regionális, országos (ált. isk. felső tagozat)

Hangya Műhely – vizuális tehetségműhely	Vizuális tehetségműhelyek (kreatív megoldások keresése a gondolatok, érzelmek kifejezésére, új vizuális technikai megoldások megismertetése, eltérő tehetségek fontosságának megtapasztalása a csoportmunkában)	Csanálosi né Rajnai Zsuzsanna	intézményi (óvodás korúak 5-6 évesek)
Beszélni nehéz! Montágh Imre-kör	Beszédművelés, nyelv-művelés, retorika, önfejlesztés	Minárik Tamás	Intézményi (9-12. évfolyam)
„Neveljünk örömmel táncra, táncsal örömmel” tehetségműhely	Tehetségazonosítás, tehetséggondozás a tánc területén (klasszikus balett, néptánc, történelmi társas tánc, modern tánc), táncjátékok, előadások szervezése, lebonyolítása	Dr. Révészné Kovács Zsuzsanna	Pécsi (6-22 éves korig)
MATEKI tehetségműhely	Matematikai tehetséggondozás 7-9 éves gyerekeknek	Metzgerné Sallai Zsuzsanna	Intézményi (7-9 éves gyermekek)

2.2. A Pécs-Baranyai Tehetségsegítő Tanács titkársági feladatainak ellátása

1. Adatbázis létrehozása a TT területén a tehetséggondozásban résztvevő diákokról
2. Adatbázis létrehozása a Tanács területén a tehetséggondozásban résztvevő pedagógusokról
3. Pályázatfigyelés
4. Szakmai, társadalmi és gazdasági partnerek bevonása a Tehetségtanács munkájába

2.3. Hálózatos együttműködés a megyei tehetségpontokkal

Az együttműködés formái:

- Tanácskozások szervezése
- Tapasztalatcserék szervezése
- Más tehetségpontokkal közös rendezvények szervezése
- Versenyek szervezése konferenciák szervezése
- Pedagógus továbbképzések szervezése (10-30 órás)
- Pedagógus továbbképzési programok akkreditációjában való segítségnyújtás
- Mérések megszervezésének és lebonyolításának segítése
- Adatbázis összeállítása a régió tehetségsegítő lehetőségeiről
- Szülők Akadémiájának működtetése
- Folyamatos információcsere
- Pályázatokban való közreműködés, tanácsadás

(Az egyes területek eddigi, és folyamatban lévő eredményeit a mellékletben foglaltuk össze)

3. Célkitűzéseink

Tehetségpontunk az alábbi célokat tűzte ki maga elé:

- A térségben együttműködő tehetségsegítő hálózat kialakítása a tanulók, a mentorok, intézmények, gazdasági szervezetek és határon túli tehetségsegítő szervezetek bevonásával.
- A tehetségsegítés teljes vertikumának biztosítása a tehetségazonosítástól a kutatásig, ez utóbbival összefüggésben új eszközök kimunkálásában való közreműködés.
- A régió tehetséges fiataljainak figyelemmel kísérése, részükre adekvát segítségnyújtás megszervezése
- A lehető legszélesebb tehetségsegítő kör mozgósítása kapcsolataink felhasználásával. (országos szintű szervezetek, határon túli szervezetek, gazdasági szervezetek)
- A tehetségsegítésben érintettek folyamatos tájékoztatása, képzése, egymással való kapcsolataik megteremtése
- Lehetőség teremtése az egymástól való tanulásra a gondozásban érintett valamennyi szereplő bevonásával.
- Az erőforrások folyamatos biztosítása kapcsolataink és pályázatok révén.

A célok teljesülésének indikátorai:

- Együttműködő szervezetek száma
- A programokba bevont tehetségek száma
- Tehetségműhelyek száma
- A segítséghez a Tehetségpont által elnyert pályázatok száma, a források összege
- Tehetségfelkutató programok, rendezvények száma

A célok teljesülését az alábbi módszerekkel mérjük és követjük nyomon:

- Folyamatos dokumentáció vezetése
- A tehetségműhelyek vezetőivel való folyamatos konzultáció
- A tehetségműhelyekben oktatók, segítők évente két alkalommal történő együttes ke-rekasztala
- A programban részt vevő tanulók és szülei elégedettségének mérése
- A rendezvényeken rendszeres elégedettségmérés

4. A működésünk erőforrásai

A tehetségpont működésének szakmai minimuma és követelményei.

Konkrét feladataik	A feladatok végrehajtásához szükséges erőforrások		
	személyi	tárgyi	dologi
Tehetségműhelyeink által <ul style="list-style-type: none"> • Tehetség megtalálása • „Egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása • Fejlesztés • Tanácsadás szülőnek és gyerekeknek • A tehetségígéretnek nyomon követése	műhelyvezetők ügyintézők	helyiségek eszkö- zök, felszerelések	anyagköltségek

<p>Régiós tehetségpontként</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hálózatépítés • Tehetségpontokkal való együttműködés (szakmai segítség) • Térségi koordináció • Segítségnyújtás <ul style="list-style-type: none"> - a tehetségek azonosításához - tehetség tanácsadás - egyéni fejlesztési tervek kidolgozásához • Fejlesztő programok kidolgozása • Továbbképzések akkreditálása, szervezése. • Konferenciák tanácskozások szervezése • Tehetségnapok szervezése • Mérés (monitoring és hatásvizsgálatok) • Versenyszervezés 	<ul style="list-style-type: none"> - Fejlesztő pedagógus - Pszichológus - Pedagógiai szakszolgálat szakemberei - Versenyszervező Pedagógia tanszék oktatói Pszichológia tanszék oktatói Pszichológusok Monitoring-vizsgálatban jártas szakember Programkoordináló Adminisztrátor 	<p>Diagnosztikai eszközök</p> <p>Mérőlapok</p> <p>Fejlesztő helyiségek</p> <p>Előadótermek</p> <p>Mérőlapok</p> <p>Számítógép internetkapcsolattal</p> <p>-helyiség,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rezsi, • telefon költség • fénymásolás, nyomtatás • versenyszervezés • tanácskozás szervezés • előadói díjak • vendéglátás • kiadványok díja • utazási költség
---	---	--	--

5. A Tehetségfogalom meghatározása

A Tehetségpontunk tevékenységének középpontjában a tehetségek azonosítása, gondozásának koordinálása, a tehetségneveléssel kapcsolatos disszeminációs tevékenység és a hálózatos együttműködés áll.

A tehetség értelmezésében figyelembe vettük:

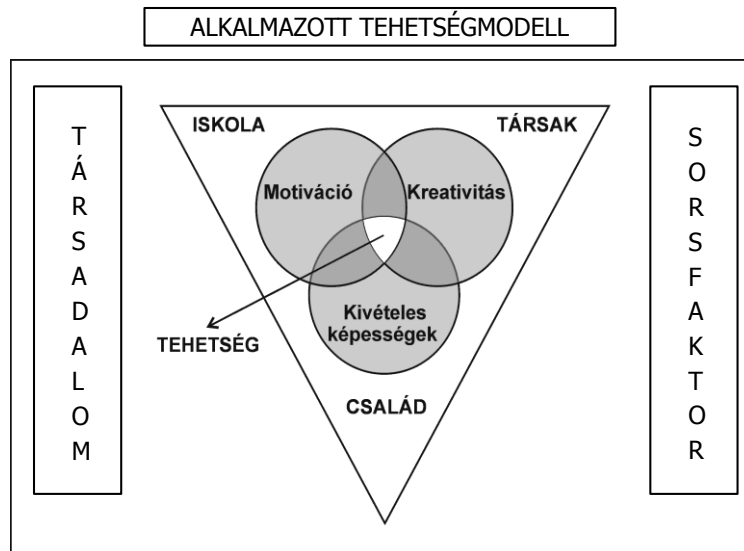
- az intézmény meghatározó szakmai filozófiáját,
- a feladatellátásának sajátosságait,
- azt a külső kapcsolatrendszert, amely a tehetséggondozás számára is biztosítja az átlagon felüli lehetőségeket.

Mindezek alapján a Mönks-Renzulli tehetség-modell képezi a kiindulópontot azzal, hogy mellette a Czeizel féle modell ún. Sors faktor szempontját, valamint a társadalmi tényező (értjük alatta az intézményt körülvevő mikrotársadalmi közeget) is meghatározónak véljük.

Azt tekintjük tehetségesnek, aki:

- valamely területen kivételes képességekkel rendelkezik
- e területen az átlagon felül motivált és
- kreatív.

Meghatározó szerepet játszik a tehetség felismerésben és fejlesztésében a társadalmi meghatározottság, az a szociális környezet, melyben a tehetségek élnek. Tevékenységünk során figyelembe vesszük a „sors faktor” erősítő illetve gátló szerepét.

6. A program pedagógiai pszichológiai alapelvei

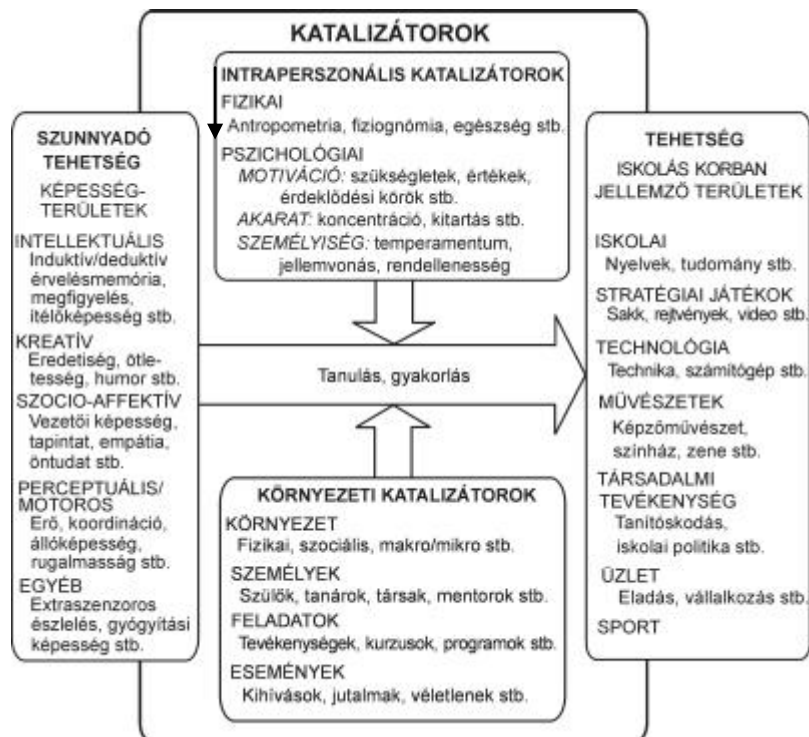
A tehetségpontunk hatókörébe tartozó intézmények pedagógusai nap, mint nap találkoznak a dilemmával: tudjuk, hogy egy gyerek tehetséges, de nem tudjuk megfogalmazni, vagy leírni pontosan és megfelelően az őket jellemző tulajdonságokat, tehát nem tudjuk azonosítani. Irányadó számunkra Mező Ferenc gondolatsora: „Azt, hogy kit tekintünk tehetségesnek, voltképpen az általunk választott tehetségkonceptió határozza meg.”¹

A tehetségazonosításhoz a mi felfogásunk szerint a lehető legtöbb szempontot figyelembe kell venni (ezért is fogalmaztuk meg a tehetséget a Mönks-Czeizel modell elemeinek alkalmazásával).

A pszichológiai és pedagógiai módszereknél a Gagne félé modell foglalja össze legösszettebben a vizsgálódások körét.²

¹ Mező Ferenc (2004): A tehetségazonosítás problémái a vélemények és a teszteredmények összefüggése kapcsán, PhD értekezés 25. l. , 2004, Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet,

² Balogh László: Elméleti kiindulási pontok tehetséggondozó programokhoz (A Nemzeti Tehetségsegítő Tanács 2007. január 5-6-i tanácskozásához) www.geniuszportal.hu. Letöltés dátuma: 2010. szeptember 30.

7. Tehetség azonosítás

E modellnek megfelelően, a lehetséges katalizátorokat feltárva az alábbi módszereket tartjuk alkalmasnak a tehetségek azonosítására:

dimenzió	Módszer megnevezése	Tehetségpontunkban nyújtott segítség
szubjektív	Tanulmányi teljesítmény mérése	Mérés értékelési csoport segít a korai mérések elvégzésében és kiértékelésében
↓	Megfigyelés, véleménygyűjtés	5-10 órás felkészítőket, nevelőtestületi értekezleteket szervezünk a módszer alkalmazási lehetőségeiről
	Versenyeredmények	Versenyeket szervezünk
objektív	Pszichológiai vizsgálatok	Három egyetem (DE, ELTE, PTE) oktatóival, kutatóival kötött megállapodás alapján: <ul style="list-style-type: none"> • segítjük a pedagógusok felkészítését (ELTE) • megszervezzük a pszichológiai méréseket (DE) • saját kutatást folytatunk a lehetséges módszerek terén (PTE)

8. Tehetségek gondozása

Tehetségpontunk a fent megfogalmazottak szerint a tehetséggondozó tevékenységet az alábbi formákban látja el:

- a) Tehetségműhelyek működtetése, melyben az alábbi pedagógiai alapelvek szerint végezzük a tehetségek gondozását:
  - a. Motiváció
  - b. Differenciálás
  - c. Egyéni képességfejlesztés
  - d. Tevékenységközpontú gyakorlat
  - e. Komplexitás, különböző területek együttes fejlesztése

(A tehetségműhelyek munkájának részletes leírása a mellékletben olvasható)

- b) Tehetségigéreték közvetítése más tehetséggondozó szervezetek felé
- c) Tehetségek kiválogatást segítő versenyek szervezése
- d) Az ANK intézményeinek tehetséggondozó munkáját tanácsadással segítjük.
- e) Tehetségek bemutatkozásának segítése

9. Kapcsolatrendszerünk

Tehetségtérkép

1. Együttműködő Tehetségpontok:

Pécsett: BMPSZSZK Tehetségpont

Baranya-Sakk UVE
Minerva tehetségpont
Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola
Hajnóczy Kollégium
Csányi Alapítvány

Somogy megyében:

Klebelsberg Tehetségpont
Kaposvári Kodály Zoltán Központi Általános Iskola
Szent Györgyi Albert Tehetségpont Tab

Tolna megyében:

Bonyhádi Petőfi Tehetségpont
Garay János Gimnázium Tehetségpont

Országosan:

Kováts Mihály Tehetségpont Karcag

Határon túliak:

Észak-bácskai Tehetségpont- Szabadka
Tömörkény István Általános Iskola Tornyos
Thurzó Lajos Általános Iskola Zenta
Észak Bácskai magyar Pedagógusok Egyesülete
Matura Tehetségpont Zenta
Stevan Mokranjac Zeneiskola Zenta
Emlékiskola Zenta

2. Együttműködő intézmények

PTE
DE
ELTE

Kaposvári Egyetem
Megyervárosi Iskolaközpont
PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium
PTE Deák Ferenc Gyakorló általános Iskola és Gimnázium
Janus Pannonius Gimnázium
Pécs Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara
TIT

Határon túli intézmények:

Margittai Általános Iskola
Báthory István elméleti Lyceum Kolozsvár
Vörösmarti Általános Iskola
Laskói általános Iskola
Gregorovits Lipót Magyar Tanítási nyelvű Alapiskola Jóka
Nagybecskereki Általános Iskola
Hunyadi János Általános Iskola Csantavér
Jovan Popovic Általános Iskola Csóka

3. Együttműködő tehetségsegítő szervezetek

Pécs-Baranyai tehetségsegítő Tanács
Nemzeti Tehetségsegítő Tanács
Kutató diákok mozgalma
Csányi Alapítvány
Magyar Ökölvívó Szövetség

4. Azon szervezetek, melyekben képvisellel rendelkezünk:

- ÁMK-k Országos Egyesülete
- Felnőttképzési Intézmények Országos Egyesülete
- Magyarországi Montessori Egyesület
- Magyar Zenetanárok Szövetsége
- Magyar Táncművészek Szövetsége
- Kéttannyelvű Iskolák Egyesülete
- Országos Disputa Egyesület

Pécs, 2010. szeptember 30.

Turi Katalin
ANK főigazgató

Pethő József
ANK főigazgatóh.

dr. Berkes József
vezető koordinátor